Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 233 (6153)
НОЯБРИИН 27
ВТОРНИК
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Эб найрамдалай хэрэгые ажалаараа бэхижүүлхэбди

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна Гурбадахи конференци мүнөөдэр Москвада нээгдэхэнь. Заха хизааргүй үргэн ехэ Эхэ оронойнмнай алишье округ, область болон хизаарай, автономно, союзна республиканuудай хэдэн зуугаад түлөөлэгшэд түрэл Москвадаа сугларжа, үнэн зүрхэнһөө эб найрамдал хүсэжэ байдаг олон миллион советскэ хүнүүдэй гүн сэдьхэлэйнь хүсэлэнгые бүхы дэлхэйн ажалшадай урда бүрин хүсэдөөр харуулхань.

Калининградһаа эхилээд Курильска ольтирогууд хүрэтэр, Архангельскһаа абаад Баку хүрэтэр, агууехэ Советскэ Союз дотор хаа хаанагүй хамаг хүнүүд: эдир залуушуул, үндэр наһатай үбгэд ба хүгшэд дайнда эсэргүү үзэл бодолоор нэбтэрэнхэй. Манай орон дотор дайн тухай һанаашалдаг хүн нэгэшье байхагүй. Большевистскэ парти, Советскэ правительство бүхы советскэ хүнүүдые коммунистическэ ёһоор, ахадуүтэй бата бэхи хани барисаатай, эбтэй һайн ажаһуухаар хүмүүжүүлнэ. Олонациональна советскэ арадууд хоорондоо таһаршагүй хани барисаатай, түрэл болонхой, мүн тиимэ ехэ эбтэй һайнаар ажаһууха тухай ульгэр жэшээ бүмбэрсэг дэлхэйн ажалшадта үнэншэмэ тодоор харуулна.

—Бидэ эб найрамдалые гүйнагүйбди, бидэ эб найрамдалые эринэбди! Бидэ дай хүсэнэгүйбди, бидэ эб найрамдалай түлөө тэмсэнэбди, мүн саашадаашье тэмсэхэбди! — гэһэн олон миллион советскэ арадуудай үнэн сэхэ, большевистскэ үгэнүүдынь эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна Гурбадахи конференциин трибуна дээрэһээ урда урдынхиһаа улам бүри хүсэтэйгөөр соностожо, бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ сууряатахань гээшэ.

Хүн түрэлтэндэ айхабтар ехэ аюул ушаруулха гэһэн зорилготойгоор шэнэ дай үүдхэжэ байгааша англо-американска харшангууд хадаа олон миллион советскэ хүнүүдэй энэ эрид шанга үгэнүүдые үшөө дахин дуулаг, мэдэг! Советскэ хүнүүдэй үгэ хадаа большевистскэ үгэ гээшэ. Энэ үгын удхашанарые манай ханинаршье, мүн дайсадшье мэдэдэг. Эб найрамдалда үнэн зүрхэнһөө дуратай байһан тухайгаа советскэ арадууд сэб сэхэ мэдүүлнэ. «Зүгөөр, манай арадай эб найрамдалда дурладагые энэнэй һула зүйл гэжэ империалистическэ арьяатадай хэрбээ тайлбарилаа һаань, Советскэ гүрэндэ эсэргүү сэрэгэй хорото аашануудые энэнэй урда тээ гаргагшадай үзэгшэһөө бүри гутамшаг уналга эдэниие хүлеэхэ байна».

Манай хүндэтэ вождь, багша, инаг хани нүхэр агууехэ Сталин эб найрамдалай түлөө нангин тэмсэлдэ советскэ хүнүүдые зоригжуулна. Тиимэһээ эб найрамдалай хэрэгэй заатагүй илаха байһанда Советскэ Союзай ажалшад этигэнэ, найдана. Энэ этигэл, найдабари хадаа коммунизмын замаар Ленин—Сталинай илагдашагүй партиин ударидадаг Агууехэ Эхэ оронойнгоо ойроо хүртэшэгүй хүсэ шадалһаа эшэ бариматалан гарана. Тиин, эб найрамдалай хэрэгые батадхахын тулада Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам саашадань бэхижүүлхэ гэжэ советскэ хүнүүд эрмэлзэнэ.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна Гурбадахи конференцидэ бэлэдхэлэй ябажа байхада, заводууд болон фабриканuудта, колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудта социалистическэ мүрысөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэрһэн байна. Эб найрамдалай хэрэгэй илахын тулада, Эхэ ороноо улам ехээр бэхижүүлхын тулада Советскэ Союзай арадууд шэн габьяатайгаар ажаллана.

Олон миллион Советскэ арадуудтаяа хамта, мүн манай республикын ажалшад эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ эрид шангаар оролсожо, ажал хүдэлмэридөө нилээд амжалтануудые түйлаа. Байгша оной сентябрь һарада болоһон, эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференци дээрэ үгэ хэлэһэн делегадууд нэгэн дуугаар нигэжэ мэдүүлһэн юм:

—Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада республикын ажалшад, нэгэ хүн шэнгеэр, бултадаа гараа табяад, тэрэнээ ажал хэрэгээрээ батадхахын тулада социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэбди, хүдэлмэридөө шэнэ шэнэ амжалтануудые түйлахабди.

Республикын бүхы ажалшадай һунгамалнууд байһан, тус конференциин делегадуудай хэлэһэн үгэнүүдынь хэрэг дээрэ бэелүүлэгдээ. Арадаймнай ажахы үнгэрэгшэ үе соо нилээд амжалтатайгаар урагшаа дабшаһан байна. Республикын территори дээрэхи промышленность 1951 оной гурбадахи квартал соо валовой продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө 101 процент дүүргэһэн байха юм. Тиихэдэ «Байкалгосрыбтрест» кварталайнгаа түсэбые 172 процент, судно-заһабарилгын завод — 123 процент гэхэ мэтээр, түрүү предприятинууд түсэбөө холо үлүүлэн дүүргээ. Мүн ажал хүдэлмэридөө тон ехэ амжалтануудые түйлаһан стахановецуудай нэрэнүүдые дурдаха гээ һаа, тон олон болоо.

Тэрэшэлэн республикын колхозууд, МТС-үүд болон совхозууд ехэхэн амжалтатайгаар ажаллаа. 1951 оной ургасаһаа гүрэндэ тарла тушаалгын түсэб октябрь һарада болзорһоо урид үлүүлэн дүүргэгдээ. Мүн адуу малайнгаа тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ гэһэн зорилготойгоор республикын малшадай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ шармайн ороһон, манай республикын ажалшадай бодото хэрэгүүдынь иимэ гээшэ!

Мүнөө манай республикын промышленна бүхы предприятинуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, колхознигууд, идеологическа фронтын бүхы хүдэлмэрилэгшэд хадаа шэнэ дай үүдхэжэ байгаа англо-американска империалистнуудта хатуу сохилто болгон, ажал хүдэлмэридөө бүри ехэ амжалтануудые түйлажа, социалистическэ Эхэ ороноо саашадань улам бэхижүүлхэ гэжэ зоригжонхой.

Республикынгаа ажалшадай энэ патриотическа эрмэлзэлгэ тухай эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна Гурбадахи конференциин делегадуудта мэдээсэхыень өөһэдынгөө түлөөлэгшэнэртэ захинхайбди.

Тиин, Советскэ Союзай бүхы арадуудтай хамта манай республикын ажалшад болбол Советскэ правительствын сталинска сэсэн мэргэн гадаадын политикые, эб найрамдалай политикые, нэгэн дуугаар бүримүһэн һайшаажа, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бэхижүүлхэ тухай эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго гаргажа байһанайнь түлөө түрэл большевистскэ партидаа, Советскэ правительстводаа, агууехэ Сталиндаа үнэн зүрхэнһөө халуун баясхалан хүргэнэ.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөн үдэрһөө үдэртэ үргэдэжэ, хүсэжэжэ байна. Энэ хүдэлөөе агууехэ советскэ арад толгойлон ябана.

Эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй, зол жаргалай түлөө тэмсэжэ байдаг арадуудай һүр жабхаланта фронтые илаха хүсэн бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ байхагүй!

Үнэн сэхэ ажалай үрэ

Галуута-Нуурай шахтёрнууд Сталинска Конституциин Үдэрые эрхим бэлэгтэйгээр угтахын түлөө стахановска вахтада жагсан, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абанхай. Эдэ уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргээшэдэй тоо үдэр бүри олошоржо байна.

№ 2 шахтын коллектив (начальнигынь нүхэр Лапаев, парторгнь нүхэр Батышев) нүүрһэ малтаха ноябрь һарынгаа түсэб 12 үдэр урид дүүргээд, мүнөө декабриингаа даалгабарие амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Тус коллективэй 11 түрүүшүүл жэлэйнгээ даалгабари үлүүлэн дүүргээ. Мүнөө тэдэнэр 1952 оной программаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй дунда крепильщик Унтанов, навалоотбойщик Раднаев, механизмуудые һэлгэн табигша Зимцев, врубмашинист Никонов, органщик Швецова болон бусад бии.

Тэрэшэлэн № 5 шахтын коллектив (начальнигынь БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Т. Ф. Рыбак) октябрь һара соо 3500 тонно нүүрһэ түсэбһөө гадуур малтаһан байгаа һаа, ноябрь соо бүри эршэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Крепильщик Овчинников, врубмашинист Голоцевич, навалоотбойщик Моцов, врубмашинистын туһалагша Полуянов, навалоотбойщик Дашн Цыренов ба бусад стахановска ажалаараа шалгаран, социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Мүн № 3 шахтын коллективэй гэшүүд Сталинска Конституциин Үдэрэй хүндэлэлдэ стахановска вахтада барандаа жагсаад, горьтойхон амжалтануудые түйлажа эхилээ.

Тус коллективүүдэй гэшүүд социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, техникын хүсые дүүрэн ашаглан эдэ бүхы амжалтануудые түйлаһан байна. Шахтёр бүхэн үнэн сэхээр ба графигай ёһоор ажаллана.

П. Хантаев.

72 мянган түхэриг гүрэнэй мүнгэ алмаба

Ашаа шэрэхэ энэ жэлэй навигациин түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэн Селенгинскэ техническэ участогай коллективэй гэшүүд судноннуудай заһабарилга саг сооньэхилээ. Тэдэнэр заһабарилгада зорюулагдажа һомологдоһон гүрэнэй мүнгэ үлүү ехээр гаргашалангүй, доторойнгоо арга боломжо ашаглан заһабарилга хэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ.

Судноннуудай заһабарилгада гаргашалагдахаар үгтэһэн мүнгэнһөө аяар 72 мянган түхэриг үнгэрһэн 10 һара соо эрбилжа шадаа.

Энээнэй урда тээ хэдэн жэлдэ гүрэнөөр һомологдоһон мүнгэ гаргашалангүй заһабарилга хэһэн түрүү хүнүүдэй баян дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо шухала. Энээниие профсоюзна организаци толгойлон хүтэлбэрилхэ ёһотой.

А. Коротаева.

Уһанзамшадай мүрысөөн

Улан-Удын судно заһабарилгын заводой коллектив судноннуудай заһабарилгые ноябриин 1-һээ эхилһэн байна.

СССР-эй уһан замай флодой Министерствын графигай ёһоор, тус заводойхид судноннуудай заһабарие 1952 оной февралиин 20-до дүүргэхэ байгаа һаа, тэрэниие болзорһоонь 10 хоног урид дүүргэхэбди гэһэн социалистическэ уялга абаад, мүнөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ эхилээ.

Судноннуудые заһабарилха түрүүшын декадын дүнгөөр котельнэ цехын бригада (бригадирынь нүхэр М. Карпов) социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлээ. Баржануудые заһабарилдаг нүхэд Е. Зиновьев, В. Карпов ба бусад үдэрэйнгөө нормые 150—200 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Механическа цехын слесарьнүүд нүхэд Александр Юрченко, Степан Исаев, Пётр Шубин, токарьнууд Фёдор Чагирев, Вениамин Антушев, фрезеровщик Дмитрий Кохряков ба бусад үдэрэйнгөө нормые 150—200 процент хүрэтэр дүүргэнэ. «Киров» гэжэ пароходой капитальна заһабарида хүдэлмэрилжэ байһан дархашуул нүхэд Лазарь Рязанов, Георгий Куклин ба бусад мүн лэ үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилжэ, мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

Д. Доржиев.

Һунгагшадай найдабарие бэелүүлхэ

Иркутска юридическэ һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Галина Дмитриевна Шишкина Улан-Удэ городой Городской районой нэгэдэхи участогай арадай судьягаар уланшьегүй һунгагдаһан байгаа. Тэрэ халаа суүдэй участогай хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэжэ, республика дотороо түрүү һууринуудай нэгые эзэлхэ зорилго арадай суүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй коллективэй урда табиһан байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. Д. Шишкина.

Ф. Моренецын фото.

Нүхэр Шишкина суүдэй залуу хүдэлмэрилэгшэ болобошье, суүдэй хүдэлмэриие шадамар зүбөөр эмхидхэһэнэй, өөрынгөө идейно-политическэ хэмжээе ба юридическэ мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлһэнэй ашаар, суүдэй хэрэгүүдые уридшалан наринаар хаража үзэдэг, суүдэй заседанинууд дээрэ тэдэниие али бүхы талаһаань наринаар шэнжэлдэг байһанай ашаар арадай суүдэй хүдэлмэридэ һайн аша үрэ түйлаһан байна.

Арадай суүдэй хүдэлмэриие түсэблэлгэ тон ехэ удхашанартай. Суүдэй орёо ба олон янзын хүдэлмэриие гүйсэдхэлгэдэ аппарадай хүдэлмэрилэгшэдые журамтай болгодог байһаниие хараадаа абажа, нүхэр Шишкина бүхы хүдэлмэреэ түсэбэй ёһоор ябуулдаг байна.

Хүдэлмэриин түсэб соо суүдэй бүхы гол хүдэлмэри хараалагдадаг: уголовно ба гражданска хэрэгые хаража үзэхэ, советскэ хуулинуудай удхашанар тухай элидхэлнүүдые хэхэ, һунгагшадай урда тоосоогоо хэхэ, арадай заседательнуудтай заняти үнгэргэхэ, суүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэй үйлэдбэриин зүблөөнүүдые үнгэргэхэ үлэр ба сагууд хараалагдадаг байха юм.

Судья болбол хэрэгые хаража үзэхэдөө гансахан өөрынгөө ба арадай заседательнуудай бэшэ, харин суүд дээрэ байлсагшадай бултанайнь суүдэй шиидхэбэринүүдые тон зүб гэжэ үнэмшэхөөр хаража үзэхэ ёһотой гэжэ Михаил Иванович Калининай зааһан заабарие нүхэр Шишкина өөрынгөө хүдэлмэридэ үнэн сэхээр бэелүүлдэг байна.

Арадай суүд болбол хуулие зүбөөр сахихадаа хуули ёһые бэхижүүлгэдэ ба район соогоо гэмтэ ябадалые усөөрүүлгэдэ туһалдаг байна.

Нүхэр Шишкина оролдосотойгоор ажаллан суүд дээрэ хэрэгүүдые хаража үзэлгын шанарые нилээд һайжаруулаа. Энэ жэлдэ тэрэнэй гаргаһан приговорнуудай 97 процентнь ба шиидхэбэринүүдэй 86 процентнь хүсэндөө орхигдоһон байна.

Арадай судья нүхэр Шишкина хэрэгүүдые хаража үзэхэһөө гадна, советскэ хуулинуудые хүн зоной дунда тайлбарилха талаар ехэ хүдэлмэри хододоо хэжэ байдаг.

1951 оной 10 һара соо нүхэр Шишкина советскэ хуулинуудые тайлбарилха талаар хүн зоной дунда 15 элидхэл ба лекцинүүдые хэһэн, һунгагшадайнгаа урда 23 дахин тоосоһон байна.

Нүхэр Шишкина болбол арадай этигэл найдабарие хүндэлдэг ба тэрэниие наринаар дүүргэдэг юм.

Нүхэр Шишкина Улан-Удэ городой Городской районой ажалшадай суглаанууд дээрэ тус районой нэгэдэхи участогай арадай судьяда кандидадаар дэбжүүлэгдээ. Тэрэ хадаа арад зоной этигэл найдабарие дүүргэжэ шадаха байна.

И. Панин.

КОММУНИЗМЫН АГУУЕХЭ БАРИЛГАНУУД ДЭЭРЭ

Волго-Доной түрүү барилгашад

НОВО-СОЛЕНОВСКИЙ. (Ростовско область). Цимлянска гидроузелай барилгашад 3-дахи квартал соо дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүнгөөр СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугай тэдэнэртэ олгогдоһон тухай баярта мэдээсэл дуулаа. Хүдэлмэридөө үндэр сэгнэлтэ абаһан эдэ барилгашад газарай ба бетонно гол шухала хүдэлмэринүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байна.

Барилгын хоёрдохи районой коллектив бетонно хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Ахалагша прорабууд Ванеев ба Заворотний, мүн ахалагша десятник Кубышкина гэгшэдээр хүтэлбэрилүүлһэн бетон шудхагшад онсо шалгарһан байна. Тэдэнэр үдэрэй туршада 300 кубометр бетон шудхахын орондо 800—850 кубометр шудхана.

Барилгын нэгэдэхи райондо нүхэр Иваницкий хүтэлбэрилэгшэтэй, алхалдаг экскаваторнуудай экипажууд бусадһаа һайнаар хүтэлбэрилнэ.

Уһалууриин барилгануудые бүтээгшэд нүхэр И. В. Сталинда үгэһэн уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Донской магистраль, Нижне-Донской ба Азовско каналнуудые барилга дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, тэдэнэр 12 миллион кубометр шорой малтаһан, хэдэ хэдэн бетонно барилгануудые бодхоожо дүүргэһэн байна.

Гидроузелые ногооруулга

НОВО-СОЛЕНОВСКИЙ. (Ростовско область). Цимлянска гидроузелай барилгашад плотина, гидростанци ба шлюзүүдые барихатаяа хамта тэдээниие ногооруулна. Үнгэрһэн хоёр неделиин турша соо 50 мянга шахуу элдэб модонууд таригдаа.

Городогуудта хоёр парк, сквер таригдаһан, бульварнууд ногооруулагдаһан байна.

Цимлянска плотиныи барилга дээрэ

ЦИМЛЯНСКА ГИДРОУЗЕЛ. Сталинска барилга дээрэ мүнөө үедэ тон халуун хүдэлмэри ябажа байна. Жэлэй эсэс хүрэтэр бетонно ба газарай гол шухала хүдэлмэринүүд дүүргэгдэхэ юм. 26,6 миллион кубометр шорой плотинада адхагдаха байгаа һаа, 23 миллион кубометрынь мүнөө адхагдаад байна. Ерэхэ хабар үерэй уһан хаагдажа, Цимлянска ехэ далайн хонхорынь уһаар халяагдаха байна.

Заволжьеын уһалууриин газарнуудта таригдаха шэнэ культуранууд

САРАТОВ. СССР-эй зүүн-урда зүгтэ газар эдлүүрилгые эрхилхэ шэнэ культуранuудай институдай лабораториие даагшэ Л. И. Казакевич ТАСС-эй корреспондентдэ ингэжэ хөөрэбэ:

Хэдэхэн жэл үнгэрөөд байхада Волга дээрэхи асари ехэ гидроэлектростанцинууд ашаглалгада оруулагдажа, Заволжьеын олон миллион гектар газар уһажуулагдаха байна. СССР-эй зүүн-урда зүгтэ газар эдлүүрилгэ эрхилхэ институдай ба тэрээнэй зонодо ородог туршалгын эмхи зургаануудай эрдэмтэд хүдөө ажахын хаана ямар культурануудай таригдахые тодорхойлгодо, тэдээниие тарилгын арга методуудые зохёолгодо эдэбхитэйгээр хабаадана.

Заволжьеын уһалагдадаг газарнуудта тарнгдаха үндэр ургаса үгэдэг сортын намарай шэниисэ бии болгогдоо. Сахарна свёкло тарилга ехэхэн һуури эзэлхэ юм. Туршалгын харуулһанай ёһоор, гектар бүриһөө 500—800 центнер тиимэ свёкло хуряагдаха байна.

Безенчукска туршалгын станци уһа ехээр хэрэглэдэггүй аад, түргэн эдеэшэдэг рисэй сортые бии болгоо. Уһалагдадаг газарнуудта кукуруза, урда зүгтэ таригдадаг улһан, наран сэсэг, лён гэхэ мэтын культуранууд таригдадаг болохо юм.

Заволжьедо социалистическэ малажалай тэжээлэй бата бэхи база байгуулагдаха байна.

Институдай эрдэмтэд хүдэлмэриингөө талаар колхозно үйлэдбэритэй нигта холбоотой. Саратовска областиин Краснопартизанска районой «Комсомолец» колхоз 1200 гектар уһалагдадаг газартай юм. Тус колхоз институдай научно-шэнжэлэлгын томо база болоһо байна.

Туркменскэ каналай барилгашадта медицинскэ туһаламжа үзүүлгэ

АШХАБАД. Агууехэ барилгын хүдэлмэрилэгшэдтэ медицинскэ туһаламжа үзүүлжэ байхын тула Туркменскэ ССР-эй элүүрые хамгаалгын Министерство медико-санитарна хоёр частьнуудые байгуулаа. Тэдэнэй нэгэниинь Ясхан нуурай эрьедэ, нүгөөдэнь хойно, Куня-Ургенческэ райондо байгуулагданхай. Тус бүридэнь 10 оро дэбисхэр бии, амбулатори, медицинскэ түргэн туһаламжын отделени хүдэлмэрилнэ. Консультаци гү, али медицинскэ түргэн туһаламжа үзүүлхын тула дүршэл ехэтэй мэргэжэлтэд санитарна авиациин самолёдуудаар эндэ ерэжэ байдаг.

Главна Туркменскэ каналай трестэ дээрэ элүүрые хамгаалгын асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ СССР-эй медицинскэ наукануудай Академиин институдууд ба СССР-эй элүүрые хамгаалгын Министерство ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол Советскэ гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша, ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Александр Илларионович **Ефремовэй** наһа бараһан тухай гүнзэгы шаналалтайгаар мэдээсэнэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, ВКП(б)-гэй ЦК-да

СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК ингэжэ **тогтообо:**

1. А. И. Ефремовые хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ правительственна комиссиие нүхэд А. Н. Косыгин (түрүүлэгшэ), М. А. Яснов, П. К. Пономаренко ба А. Ф. Горкин составтайгаар байгуулха.

2. А. И. Ефремовые Улаан талмай дээрэ Кремлевско ханада хүдөөлүүлхэ.

США-гэй, Великобританиин, Франциин ба Турциин Правительствонуудта Советскэ Правительствын эльгээһэн нотонууд

Ноябриин 24-дэ, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо А. А. Громыко дундавосточно командовани гэдэгые байгуулха тушаа США-гэй, Англиин, Франциин ба Турциин Правительствонуудай дурадхалнууд тухай асуудалаар Великобританиин посол г-н Гаскойндо, Франциин посол г-н Шатеньодо, Турциин посол г-н Гекертэ ба США-гэй хэрэгүүдые эрхилхэ Этигэмжэтэ г-н Каммингда нотонуудые барюулһан байна.

США-гэй правительствода эльгээһэн нотын текст эндэ толилогдобо.

«Дундавосточно союзна командовани гэдэгые байгуулха тухай асуудалаар Египедэй, Сириин, Ливанай, Иракын, Саудовска Аравин, Йеменэй, Израилиин ба Трансиорданиин Правительствонуудта США-гэй, Англиин, Франциин ба Турциин Правительствонуудай хандаһан ябадалтай дашарамдуулан, Советскэ Правительство США-гэй Правительствода иигэжэ мэдүүлхые шухалада тоолоно.

Дурсагдаһан хандалга соо хэлэгдэһэн дурадхалнуудһаа, мүн энэ асуудал тушаа ноябриин 10-да дүрбэн Правительствын толилһон ба Дүтын болон Дунда Востогой заагдаһан оронуудай Правительствонуудта дамжуулан үгтэһэн декларациһаа харабал, США-гэй, Англиин, Франциин ба Турциин Правительствонууд иигэжэ харална гэбэл:

Дүтын ба Дунда Востогой оронуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдые союзна командовани гэдэгэй мэдэлдэ оруулха;

Дүтын восточно ба дундавосточно оронуудай территори дээрэ гадаадын зэбсэгтэ хүсэнүүдые байрлуулха;

Дурсагдаһан командованиин мэдэлдэ сэрэгэй базануудые, коммуникацинуудые, портнуудые ба бусад барилгануудые дүтынвосточно ба дундавосточно оронуудай зүгһөө үгэхэ;

Атлантическа блогой организацитай энэ командованиин холбоо тогтоохо гэһэн болоно.

Дундавосточно командовани гэдэгые эмхидхэхэ түсэбүүд хадаа агрессивнэ Атлантическа блогой бэелүүлжэ байгаа сэрэгэй хэмжээ-ябуулгануудта Дүтын ба Дунда Востогой оронуудые оруулха гэһэн һэдэлгэ мүн гэжэ дүрбэн гүрэнэй дурадхалнууд ба декларации гэршэлнэ. Тиихэдээ, дундавосточно командовани байгуулгые үүсхэгшэ дүрбэн гүрэнүүдэй заримануудынь дүтын восточно хэдэн олон оронуудай территори дээрэ өөрынгөө сэрэгүүдые ба сэрэгэй базануудые байлгажа, тэндэ өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые мүнөө улам шангадхажа байна.

Тиин, Дүтын ба Дунда Востогой оронуудые Атлантическа блогой сэрэгэй агрессивнэ хэмжээ-ябуулгануудта хабаадуулхые эрмэлзэн, США-гэй Правительство, мүн дундавосточно командовани байгуулгын бусад үүсхэлшэд Дүтын ба Дунда Востогой оронуудые Атлантическа блогой зэбсэгтэ хүсэнүүдэй плацдармнууд болгохо зорилго табиһан байна. Эдэ оронуудай арадуудай дура хүсэлдэ зүришэн, дурсагдаһан оронуудта гадаадын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй байха ябадал хангаха ба гадаадын гүрэнүүдэй сэрэгэй базануудай сетиие тэндэ үргэдхэхэ ябадалда зорюулагдаһан дүрбэн ороной эрилтые имагтал тиигэжэ сэгнэжэ болохо юм. Гадаадын гүрэнүүдэй сэрэгүүдэй зүгһөө Дүтын ба Дунда Востогой оронуудые эзэмдэхэ гэһэн удхатай эдэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгэ хадаа Дүтын ба Дунда Востогой оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ саг үргэлжэ хамаархаха, тэдэнэй национальна бэеэ дааха байдал хаһаха арга боломжые тэдэ гүрэнүүдтэ хангаха зорилготой байһаниинь амархан харагдана.

США-гэй Правительство, мүн Англиин, Франциин ба Турциин Правительствонууд эдэ оронуудта аюул тохёолдоһон, мүн Дүтын ба Дунда Востогой райониие хамгаалха шухала байһан хэбэртэйгээр шалтан, дундавосточно командовани эмхидхэлгые зүбтүүлхэ гэжэ һэдэнэ. Гэбэшье, тиимэ шалтагаанууд огто үндэһэгүй байна. Олониитые хууран мэхэлхэ ба дүрбэн гүрэнэй агрессивнэ бодото түсэбүүдһээ тэрэнэй анхарал хадууруулха гэһэн һэдэлгэһээ ондоогоор тэдэ шалтагаануудые сэгнэжэ болохогүй.

Эдэ оронуудай бэеэ дааха байдал ба суверенитедтэ тохёолдоһон аюул тухай хэлэхэ болоо һаа, тиимэ аюул хадаа дундавосточно командовани байгуулха түсэб үүсхэгшэ оронуудһаа эшэ үндэһэтэй юм. Бусад бүхы суверенна арадуудтал адляар, Дүтын ба Дунда Востогой арадууд ондоо тээһээ ямар нэгэн хашалтада орохогүй, бэеэ даанхай национальна политика ябуулха зайлашагүй эрхэтэй байһан ушарые дүрбэн гүрэн ойлгохо дурагүй байна.

Советскэ Союзай хилэнүүдтэ дүтэ байһан райондо дундавосточно командовани байгуулха гэһэн агрессивнэ эдэ шэнэ түсэбүүд тушаа дуугай үнгэржэ шадахагүй байһандаа США-гэй Правительствын анхарал хандуулхые Советскэ Правительство шухалада тоолоно. Энээнһээ шалтагаалан тохёолдожо магадгүй байдалай түлөө харюусалга США-гэй Правительствода, мүн тус командовани байгуулха гэһэн бусад үүсхэлшэдтэ бууха гэжэ мэдүүлхые Советскэ Правительство тэрэшэлэн шухалада тоолоно».

Иимэ удхатай нотонууд Великобританиин, Франциин ба Турциин посолнуудта барюулагдаа.

Эдэ нотонуудые өөһэдынгөө Правительствонуудай мэдээндэ хүргэхэбди гэжэ господинууд Гаскойн, Шатеньо, Гекер ба Камминг гэгшэд мэдүүлбэ.

А. И. ЕФРЕМОВ

Советскэ гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша

Советскэ гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагшадай ба советскэ промышленностиин хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн, Ленин—Сталинай партиин үнэн хүбүүн, ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй гэшүүн, СССР-эй Верховно Советэй депутат, ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Орлогшо Александр Илларионович Ефремов удаан саг соо, хүндөөр үбшэлһэнэй һүүлээр, 1951 оной ноябриин 23-да наһа бараба.

Александр Илларионовичын бэе хүсэһэн бүхы ами наһаниинь советскэ арадта алба хэхэ агуухэ хэрэгтэ зорюулагдаһан байгаа.

А. И. Ефремов 1904 ондо, Москвада хүдэлмэришэнэй бүлэ соо түрэһэн юм. 12 наһатай ябахадаа, Московско - Белорусско - Балтийска түмэр замай механическа мастерскойда слесариин туһалагшаар хүдэлмэрилжэ, өөрынгөө ажал-ябуулгые эхилһэн байна. Эндэ 1918 ондо комсомолдо ороод, комсомольско хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулаа. 1924 оной январь һарада нүхэр Ефремов ВКП(б)-гэй зэргэдэ абтаһан байна.

1930 онһоо 1935 он хүрэтэр А. И. Ефремов Московско станко-инструментальна институтда һуралсаба. Институт дүүргэһэнэй һүүлээр Александр Илларионович хадаа Орджоникидзын нэрэмжэтэ станок бүтээлгын заводто эльгээгдээд, тэндэ мастераар, цехын начальнигаар, удаа тээнь заводой директорээр хүдэлмэрилһэн байна.

1938 оной мартда А. И. Ефремов Моссоведэй Түрүүлэгшын Орлогшын тушаалда дэбжүүлэгдээ, тэрэнэй һүүлээр Мособлисполкомой Түрүүлэгшээр, Моссоведэй Түрүүлэгшээр хүдэлмэрилөө. Москвагай ажалшад

тэрэниие РСФСР-эй нэгэдэхи зарлалай Верховно Советэй депутатаар һунгаа һэн.

ВКП(б)-гэй XVIII съезд дээрэ А И. Ефремов Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитедэй гэшүүнээр һунгагдаа.

Машина бүтээлгын талаар ехэ мэргэжэлтэй байһан нүхэр А. И. Ефремов 1939 ондо ССР Союзай хүндэ машина-бүтээлгын Арадай Комиссарай Орлогшоор, жэл үнгэрөөд байхада Арадай Комиссараар баталагдаһан байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ ба дайнай хойто тээхи үедэ А. И. Ефремов ССР Союзай станок бүтээлгын Арадай Комиссараар, удаа тээнь Министрээр хүдэлмэрилөө. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ станок бүтээлгын Наркомат фронтые дайшалхы техникээр ба һомо хэрэгсэлнүүдээр хангаха ехэ хүдэлмэри хээ.

А. И. Ефремов дайнай хойто тээхи үедэ Парти ба Правительствын бүхы даалгабаринуудые эршэмтэй һайнаар дүүргэжэ, арадай ажахын шухала һалбаринуудай нэгэн — советскэ станок бүтээлгые хүгжөөхэ хэрэгтэ амжалтануудые туйлаа.

1949 оной мартда А. И. Ефремов ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Орлогшын тушаалда дэбжүүлэгдээ.

1946 ба 1950 онуудта советскэ арад А. И. Ефремовые ССР Союзай Верховно Советдэ депутадаар һунгаһан байна.

Эхэ оронойнгоо үмэнэ Александр Илларионович Ефремовэй туйлаһан габьяануудые Советскэ Правительство үндэрөөр сэгнээ. Тэрэниие Ленинэй хоёр ордепоор, Кутузовай II шатын орденоор, Ажалай Улаан Тугай орденоор, «Москвае хамгаалһанай түлөө», «1941—45 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнай үедэ шэн зоригтойгоор ажаллаһанай түлөө» ба «Москвагай 800 жэлэй дурасхаалда» гэжэ медальнуудаар шагнаһан байгаа.

Александр Илларионовичын бэе хүсэһэн бүхы ами наһаниинь советскэ, арадта, манай социалистическэ Эхэ орондо хизааргүй үнэнөөр алба хэхэ ябадалда зорюулагдаһан байгаа. Үхэл хадаа А. И. Ефремовэй эсэшэ сусашагүй ажал-ябуулгые таһалба.

Советскэ арад коммунизм байгуулха агуухэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа үгэһэн Александр Илларионович Ефремов тухай арюун дурасхаалые хододоо һанажа ябаха.

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Советэй Президиумһээ, Министрнүүдэй Советһээ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Советэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет хадаа гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша, ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Орлогшо, ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй гэшүүн, СССР-эй Верховно Советэй депутат Александр Илларионович **Ефремовэй** наһа бараһан тухай гүнзэгы шаналалтайгаар мэдээсэнэ.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ. **РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.**

ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Орлогшо, СССР-эй Верховно Советэй депутат нүхэр Александр Илларионович Ефремовые хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ комиссиһаа

Нүхэр Александр Илларионович Ефремовэй бэеые кремацилга ноябриин 24-нэй һүни болоо.

А. И. Ефремовэй хүүртэй урна Союзуудай Байшангай Колонно зал соо табигдаба.

Энэ оной ноябриин 25-да, үглөөнэй 10 часһаа үдэрэй 2 час хүрэтэр Союзуудай Байшангай Колонно зал руу оролго нээгдэнхэй.

Хүдөөлүүлгэ 1951 оной ноябриин 25-да, үдэрэй 3 часта Улаан Талмай дээрэ болохо байна.

Түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө

Хонин ажал хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхые уряалһан Хоринэ аймагай Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай үнэтэ үүсхэлые халуунаар дэмжэһэн Кударын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонишод хонидойнгоо тоое улам олошоруулхын, үүлтэрыень һайжаруулхын ба ашагыень дээшэлүүлхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Хонидой тоое олошоруулха хэрэгтэ мүнөө намарай орооной кампаниин угаа ехэ удхашанартай байһыень харадаа абажа, эндэхи хонишод хонидойнгоо орооной кампаниие эзэ болзортонь дүүргэхын түлөө оролдоно. Хамта 500 толгой хони искусственнаар ороондо оруулха байһан аад, мүнөө 400 гаран хонидоо ороондо оруулаад байна. Зоотехническэ наукын энэ түрүү метод хадаа хонидой һубайралгые усадхаха, тэдэнэй түрэсын процентые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай байһаниие энэ колхозой хонишод һайн мэдэдэг. Колхозой правлени ба партийна организаци энэ шухала кампаниие һайнаар толгойлно.

Мүнөө Молотовой нэрэмжэтэ колхоз 1950 толгой хонитой юм. Хонин ажал хүгжөөхэ табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэдээ 3500 толгой хонитой болохо байна. Энэ колхозой хонишод Пурба Гармаева, Намжил Доржиев болон бусад хонидойнгоо орооной кампаниие жэшээтээр үнгэргэхын түлөө эсэшэгүйгөөр оролдоно.

—Ажалдаа үнэн сэхээр, оролдосотойгоор хандадаг хонишодой кадрнуудтай тула табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ байһамнай лабтай, — гэжэ хонинной-товарна фермые даагша Пурба Банзаракцаев хөөрэнэ. Мүнөө бүхы хонидынь дулаан байраар, бардам хүрэхэ тэжээлээр хангагдаад, үбэлэй байрада оруулагдаба.

Г. Дашиев.

Хүдөө ажахын машинанууд

Республикын машинно-тракторна станцинууд ба колхозууд «Сельхозснабай» базаһаа һүүлэй үедэ хүдөө ажахын машинанууд болон локомобильнуудые олоор абажа байна. Гашейн МТС 70 мянган түхэригтэ, Окино-Ключевскойн МТС—60, Багын Куналейн МТС—50 мянган түхэригтэ хүдөө ажахын машина зэбсэгүүдые абаа. Абаһан машинануудайн дунда тракторна тармуур, сеялка, лущильник, культиватор гэхэ мэтэнүүд бии.

Хэжэнгын аймагай Кировэй ба Энгельсын нэрэмжэтэ, «Манай ажал» колхозууд локомобильнуудые генераторнуудтайгаар абаа. Эдэ колхозууд малайнгаа фермэнүүдые механизацилһан техникээр электрын хүсөөр хүдэлгэхэ байна.

„Бурят-Монголой үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

„Үбэлэй үедэ х дэлмэрилхээр бэлэн бэшэ“

Иимэ гаршагтайгаар манай газетын октябриин 14-нэй номерто толилогдоһон статья соо Мухаршэбэрэй аймагай культурно-гэгээрэлэй олонхи эмхи зургаанууд үбэлдэ муу бэлэдхэлтэй гэжэ хэлэгдэһэн юм.

Манай редакцида ВКП(б)-эй Мухаршэбэрэй айкомой секретарь нүхэр Цыбиковэй мэдээсэһэнэй ёһоор, статья соо дурсагдаһан баримтанууд бултадаа тодорой. Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлдэ бэлэдхэхэ тухай асуудал ВКП(б)-гэй айкомой бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, статья соо тэмдэглэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүд абтажа, аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай гэр байрнууд заһабарилагдаһан ба дулаалагдаһан байна.

„Һанаа амархан һууһаар“

Манай газетын октябриин 30-най номерто иимэ гаршагтай статья толилогдоо һэн: Тус статья соо Кударын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз малай үбэлжэлгэдэ хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ, үбэлэй турша соо малда хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ ба дулаан байрануудые түхеэрхэ хүдэлмэриие унжагайруулна гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

Статья соо заагдаһан баримтанууд шалгалтаар бултадаа тодороо. ВКП(б)-гэй айкомой ба аймсоведэй гүйсэдкомэй зүгһөө заагдаһан дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээ абтаа. Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ хүдэлмэриие муугаар хүтэлбэрилһэнэйнь түлөө тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Хутаковто ВКП(б)-гэй айкомой бюрогоор зохихо хэмжээ абтаһан байна.

ЗАИГРАЙН КОЛХОЗУУД МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ МУУГААР БЭЛЭДХЭЭ

Забайкальеын шэрүүн үбэл эхилбэ. Тиин адууһа малаа үбэлэйнь дулаан байрада оруулха саг ерээ. Гэхэ зуура, Заиграйн аймагай зарим колхозууд үбэлые муу бэлэдхэлтэйгээр угтаба. Эдэнэр малай үбэлжэлгэдэ хаһа саг соонь бэлдэхэ арга боломжотой байгаа. Энээн тухай тэндэ нилээд ехэ хөөрэлдөөн болоһон байха юм. Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл тухай асуудал ВКП(б)-гэй айкомой бюрогой ба аймгүйсэдкомой заседанинууд дээрэ, партиин айкомой пленум ба ажалшадай депутадуудай аймагай Советэй сесси дээрэ нэгэнтэ бэшэ хэлсэгдээ. Тиихэ бүридөө энэ асуудалаар шанга шиидхэбэринүүд абтадаг байгаа. Гэхэ зуура, малай үбэлжэлгын бэлэдхэлые шалгаха гүрэнэй комисси хадаа олон колхозууд малайнгаа үбэлжэлгэдэ хүсэд бэлэдхээгүй гэжэ элирүүлээ.

Жэшээнь, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой малай олонхи байранууд хана уняа, һарабша муутай болонхой, теэд тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд шэнэ байрануудые бариха ба хашаануудыень заһабарилха ямаршье хэмжээ абаагүй. Тэрэшэлэн Димитровой нэрэмжэтэ колхоздо гахайн байра баригдажа дүүргэгдээдүй, Халсан нютагтахи малайнь байранууд заһагдаадүй байһаар. Мүн бусадшье хэдэн колхозууд иимэ байна.

Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй тон харюусалгагүйгөөр хандаһан дээрэһээ малынь гарзална, хүшэ тамираа барана. «Красный опытник» колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Казазаев) гансахан ноябрь соо 12 хонин үхэһэн ба мүн гэды шэнээн хонид муудаһан байна. Тиихэдэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Аяндуев) бүхы гахайнуудынь тон ехээр тураа. Димитровой нэрэмжэтэ, Дээдэ-Илькын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудта мүн иимэ ушар тохёолдонхой. Заиграйн аймагай колхозуудай малай үбэлжэлгые хараад үзэхэдэ, аймаг дотор гансахан ноябрь соо 100 гаран толгой мал үхэһэн ба тон олон мал тураһан байха юм.

Аймагай олонхи колхозууд үбэлжэлгын түрүүшын үдэрһөө үбһэ тэжээлээ һаланаар гаргашалжа эхилээ. Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Базаров) фермэнүүдтэ нэгэшье кормушка түхеэрэгдээдүй. Тиимэһээ үбһэ соломонь малай хүл доро хаягдажа, хүсэд эдигдэнгүй гэшхэгдэнэ. Сталинай, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудта мүн иимэ ябадал үзэгдэнэ. Димитровой нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Макарова) мэнэ һая болотор тэжээлэй баланс табигдаагүй, үбһэниинь ямаршье нормо ба тоо бүридхэлгүйгөөр гаргашалагдадаг байгаа.

Эндэхи колхозууд декабрь, январь соо нилээд олон хурьгадые абахаар хүлеэжэ байбашье, хонилой түрэлгэдэ бэлэдхэл хэнэгүй. Жэшээнь, Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Дондуков) 400 толгой хурьгадай байра заабол хэрэгтэй болохо юм. Теэд юушье хээдүй байна. Тэрэшэлэн Димитровэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Сондуевай даадаг отарада 200 хурьганай байра хэрэгтэй аад, мүн лэ баригдаагүй. Энэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Макарова, ОТФ-е даагша нүхэр Филиппов гэгшэд шэнэ түлнүүдые дулаан һайн байраар хангахын тула оролдоногүй гэжэ сэхэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

* * *

Мүнөө хонидой орооной кампани аймагай олохон колхозуудта таһалдалтайгаар ябуулагдана. Хонидые ороондо оруулха түсэб ноябриин 20 болотор аймаг соо оройдоо 60,7 процент, тиихэдэ хонидые искусственнаар ороондо оруулха түсэб миил 25,4 процент дүүргэгдээ гэхэгү, 6000 хониной оройдоо 1526-ниинь искусственнаар ороондо оруулагдаһан байха юм. Зарим колхозууд энэ хүдэлмэриие бүришье хангалтагүйгөөр ябуулна. Жэшээнь, Дээдэ-Илькын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз түсэбэй ёһоор 1138 толгой хонидой 500-ень ороондо оруулаа. Мүн 500 хониной миил 100-нь искусственнаар ороондо оруулагдаһан байна. Тиихэдэ Маленковой нэрэмжэтэ колхоз 1486 хониной орондо 670-е ороондо оруулаа, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз үшөө 785 хони, Энгельсын нэрэмжэтэ колхоз 500 хони ороондо оруулаадүй байһаар.

Ашаг ехэтэ хонидой тоое олошоруулха хэрэгтэ республикын бүхы колхознигуудай анхарал оролдолго хандуулагдажа байхадань, Заиграйн аймагай зарим колхозуудай оһол назагай хүтэлбэрилэгшэд хонин ажалдаа хайша хэрэгээр хандана, буруушаагдаһан урданай методээр хонидоо харууһалха замда ороһон байна. Жэшээнь, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Цыденжапов, ОТФ-е даагша Дашиев гэгшэд аймагай хүдөө ажахын таһагай «дуугайхан» зүбшөөлөөр энэ оной август ба сентябрь соо нютагай үүлтэрэй муу шанартай хусануудые хонин һүрэгтөө табижархиһан байха юм. Бүхы эхэ хонидынь тиимэ хусануудаар ороондо оруулагдаад, ашаг ехэтэ үүлтэрэй хусанууд ороондо табигдаагүй байшоо. Тэрэшэлэн энэ колхоз 800 хони искусственнаар ороондо оруулха аад, юушье хээдүй. Нүхэд Цыденжапов, Дашиев гэгшэдэй ажал-ябуулгань колхозойнгоо экономикые муудхааһа, ашаг ехэтэй хонин ажал хүгжөөхэ тухай парти ба правительствын заабариие бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ һаад түбэг ушаруулһан ябадал болоно. Хонидые искусственнаар ороондо оруулгые тоодоггүй, ехэ ашагта үүлтэрэй хусануудые муугаар харууһалһан баримтанууд Карл Марксын нэрэмжэтэ, Дээдэ-Илькын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта үзэгдэнэ.

Хонидһоо олон хурьга жэл бүри абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлдэг, хонидоо тобир тарганаар харууһалдаг түрүү хонишод аймагай колхозуудта бии. Димитровой нэрэмжэтэ колхозой хонишон Гарма Эрдынеева ба бусад мастернуудаараа Заиграйн аймагай ажалшад омогорхохо ёһоороол омогорхоно. Искусственнаар ороондо оруулха арга хэрэглэһэнэй ашаар, нүхэр Эрдынеева жэл бүри 100 хонин бүриһөө 110—115 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлдэг байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ 40 хонинһоо эхир хурьгадые абажа, һайнаар түлжүүлээ.

Тиимэһээ, аймагай организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, илангаяа зооветеринарна мэргэжэлтэд хадаа түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ уялгатай.

Заиграйн зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ниитын малажал хүгжөөлгэдэ яахадаа иимэ харюусалгагүйгөөр ханданаб гэһэн асуудал гарана. Энээнэй гол шалтагаан юуб гэхэдэ, малажал хүгжөөлгын асуудал, илангаяа орооной кампани ба хонидые искусственнаар ороондо оруулха хүдэлмэри имагтал зоотехнигүүдтэ даалгагдаһан байна. Малай үбэлжэлгын, мүн хонидой орооной кампаниин хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһаниие харуулһан эдэ баримтанууд хадаа ВКП(б)-гэй обкомой IV ба VI пленумуудай шиидхэбэринүүдые заиграйнхидай мүнөө хүрэтэр хүсэд ойлгоогүйень, мал харууһалгын хуушанай буруу методһээ хахасаагүйень харуулна. Хонин ажал хүгжөөхэ тухай республикын Министрнүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой тогтоол тус аймагта мүн лэ дүүргэгдэнэгүй.

Заиграйн аймгүйсэдком ба ВКП(б)-гэй айком хадаа малай үбэлжэлгые, хонидой орооной кампани үнгэргэлгые сэхэ хиналта доро абаха, колхозно малажал хүгжөөлгэдэ һаад ушаруулжа байһан дутагдалнуудые ойрын үдэрнүүдтэ усадхаха ёһотой.

Д. Санжимитыпов,
«Бурят-Монголой үнэн» газетын корреспондент.

Мүнөөдэр Эб найрамдалай тала баригшалай Бүхэсоюзна гурбадахи конференци нээгдэхэнь

БИДЭ ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭНЭБДИ, ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ХЭРЭГ ХАМГААЛНАБДИ

И. СТАЛИН.

★ ★ ★

МАНАЙ РЕСПУБЛИКЫН ДЕЛЕГАДУУД

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) врач—хирург, медицинскэ наукануудай кандидат Э. Р. Раднаев, Хоринэ аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Д. Б. Базаржапов, БМАССР-эй арадай уранзураашa, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша Ц. С. Сампилов, ПВЗ-гэй булад шудхалгын цехын стахановка М. И. Ташлыкова, Улан-Удэ станциин паровозно депогой элитэ машинист С. Д. Асеев.

★ ★

Научна хүдэлмэрилэгшэдэй нангин уялга

[Бо]льшевистскэ парти, Советскэ [Пра]вительство түрүү советскэ нау[кые х]үгжөөлгэдэ тон ехэ анхарал [хан]дуулна. Эрдэм наукые үрэ ехэ[тэй]гээр, үргэн далайсатайгаар хүг[жөөх]ын тулада манай орон дотор [бүх]э условинууд бүрин байгуу[лагд]анхай.

[Им]мэһээ агууехэ Советскэ Союз [дотор] наука, литература болон куль[тура] хэмгүй түргэнөөр урагшаа даб[шажа] ябана, шэнэ шэнэ амжалта[нуу]дые туйлана. Советскэ наука ха[даа] эб найрамдалда дуратай, зохёон [байг]уулагша арадай наука гээшэ. [Тэр]эй туйлалтанууд энээгээр [то]дорилагдана.

[Со]ветскэ эрдэмтэдэй хани нүхэр [агуу]ехэ Сталин наукые хүгжөөхэ [хэ]рэг тон ехэ харюусалгатайшье, [хү]тэйшье зорилгонуудые научна [хүдэ]лмэрилэгшэдэй урда табиһа[н]ь элитэ. Эдэ зорилгонуудые [тэр]э сагта бэелүүлгэ хадаа совет[скэ э]рдэмтэдэй нангин уялга мүн. [Ман]ай орон дотор наукын хамаг бү[тэ]йлалтанууд арадай ажабайда[лые] һайжаруулгада, байгаалиие ху[би]лан шэнэдхэлгэдэ, эб найрамда[лай] хэрэгтэ зорюулагдана.

Олон мянган советскэ эрдэмтэдтэеэ хамта, мүн манай республикын научна хүдэлмэрилэгшэд эб найрамдалай хэрэгтэ өөһэдынгөө оруулалтануудые хэжэ байна. Мүнөө үедэ манай түүхэшэд «Бурят-Монголой АССР-эй түүхын» хоёрдохи томые бэшэжэ байнад. Эндэ Советскэ Правительствын эб найрамдалай политикые, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө советскэ хүнүүдэй тэмсэлые эли тодоор харуулха хүсэлэнтэйбди.

Тэрэшэлэн советскэ засагай түрүүшын жэлнүүдтэ манай орондо добтолго хэһэн, американска империалистнууд түрүүтэй хари гүрэнүүдэй эзэмдэгшэдые бута сохиһон советскэ хүнүүдэй героическа дайшалхы хэрэгүүдые харуулхабди.

Ленин—Сталинай илагдашагүй партиин туг доро нигтаар жагсаһан олон миллион советскэ хүнүүд хадаа англо-американска шэнэ дай үүдхэгшэдэй хорото муухай һэдэлгэнүүдтэ эрид хатуу сохилто үгэхөөр хэзээдэ бэлэн гэжэ тэдэнэр мэдэг.

П. Хаптаев, түүхын наукануудай кандидат.

Манай цехынхидэй омогорхол

[Эб] найрамдалай хэрэгэй илахын [түлө]ө бидэ, советскэ залуушуул, [Эхэ] ороноо улам бүри бэхижүүлэн, [...] сусахые мэдэнгүй ажалланаб[ди].

[Со]ветскэ залуушуулда мүнхэ [ажа]л олгоһон агууехэ Сталинай [ма]най халуун анхарал бидэниие [...] габьяата ажалда зоригжуул[на]. [Би]и 1951 оной январь һараһаа [э]хи үдэр бүхэндэ 2—2,5 нормо [дүүр]гэжэ, 10 һарын турша соо хоёр [жэ]лэйнгээ нормые гүйсэдхөөб. Мүн [проду]кциингаа эрхим һайн шанар[тай] байхын түлөө эрид шангаар [тэмсэ]нэб.

[Эн]э хадаа эб найрамдалай хэрэг[тэ м]иний оруулалта гээшэ.

Манай цехын стахановка нүхэр Ташлыкова эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна Гурбадахи конференцидэ делегат боложо ошонхой. Энээндэнь бидэ бултадаа айхабтар ехээр баярланабди, энээгээр омогорхонобди.

Тиигээд манай цехын бүхы хүдэлмэришэд саашадаа улам бүри амжалтатайгаар ажаллахаар зоригжонхой.

Бидэ болбол эб найрамдалые бэхижүүлхын тулада ажал хэрэгээрээ тэмсэнэбди, мүн саашадаашье тиигэжэ тэмсэхэбди.

А. Селиванов, ПВЗ-гэй булад шудхалгын цехын комсорг.

[Эх]э ороноо улам бэхижүүлхэбди

[Эхэ] ороноо улам саашадань бэхи[жүүл]хэдээ эб найрамдалай хэрэгтэ [ех]э туһаламжа үзүүлхэ байһам[ни]лабтай.

[Тии]н, хонин һүрэгые олошоруул[жа], Эхэ ороноо баяжуулхын тулада [манай] аймагай хонишод 1953 оной [январ]ин 1 хүрэтэр хонидойнгсо тоо[ ]ые 120 процент олон болгохо [гэжэ] уялга абаһан байна.

[Агу]уехэ Сталинда үгэһэн энэ уял[гаа] дүүргэхын түлөө социалисти[ческэ] мүрысөөндэ оролсоод, манай [...]ын эрхим хонишод нүхэд Цы[...], Цыдендамбаева гэгшэд 100 эхэ хонин бүриһөө 115—135 хурьгадые абахаар бэеэ уялгалаа. Бүхы бусадшье хонишоднай хурьгадые олоор абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ тушаа уялгануудые абанхай.

Эб найрамдалай бата бэхи түлгүүри байгааша социалистическэ Эхэ ороноо үнэн сэхэ ажалаараа улам бэхижүүлхэбди.

Д. Холхоев, Яруунын аймагай Үльдиргын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-с даагша.

ША ОУ

[Ш]ай үүдхэгшэдые дарахабди!

[...]арһан миллиард
[...]араа занан,
[...]ашье дуулдадаг
[...]өөрөө сошоон,
[...] хүсэтэ
[...]нэйнгөө сохилоогоор,
[...]ан армиингаа
[...]уудай яларааагаар
[...]эбди шангаар,
[...]шье дуулдахаар:
[Д]АЙ ҮҮДХЭГШЭДЫЕ
[Д]АХАБДИ!
[...] жэлнүүдэй
[...]он сооһоо
[...]э Хитад
[...]эн бодоо!
[...] ехэ
[...] хахадта нэмжынхэй!
[...]донь мүнгэтэһэн
[...]-Шаниин саһан
[...] хүсэгшэ
[...]эг зоригто
[...] миллион
[...]ой хүнүүдэй
[...] голосыень
[...]ажа байнал,
[...]үдые хюдааашалшье —
[...] хараалаашадшье
[...]анал!
[...] дайсад
[...]има жаргалта байдалыемнай
[...]жа хэзээшье шадахагүй!

[...]ай гэрэллэ
[...]аран толорһон
[...] орондоо,

Эрхэ сүлөөдөө
Хизааргүй дуратайл
Хитадай ажалшад!
Мао түрүүлэгшэмнай ороноо
Мандалгын замаар хүтэлнэл!
Маниие хушаһан маные
Мао түрүүлэгшэмнай дэгдээгээл!
Баатар араднай
Түрмэһөө гараа,
Баһа дахяад орохогүйгөөр!
Эблэрһэн миллиард
Гараараа ажаллан
Эдэгээжэ шадахалди
Оронойнгоо шархыень.
Аюулта дайн сооһоо
Абаран абаабди
Аба ороноо.
Алдахагүйбди дахяад!
Эб найрамдалай тугые
Эршэтэйгээр барихыемнай
Сэсэн мэргэн
СССР һургаа.
Советскэ ороной
Социализмын илалтанууд
Зоригжуулнал бидэниие.
Хани барисааемнай
Харата дайсад
Хахалжа шадахагүйл!
Намилзан байгааша
Нангин тугыемнай
Буляажа шадахагүйл!
ШЭНЭ ДАЙ ҮҮДХЭГШЭД, ТААНАЛЫЕ
ШЭРЭМ УРГАДА ОРУУЛЖА ШАДАХАБДИ!

Ород оршуулгаһаа Ц. Дондокова, Ш. Нимбуев гэгшэд оршуулба.

Эб найрамдалай хэрэг хэзээдэшье илахал

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илан мандахатай хамта, эб найрамдалай үнэн политика түрэн гараа һэн. Революциин гени В. И. Ленинэй бэшэһэн эб найрамдал тухай декрет 1917 оной ноябриин 7-ной һүни Бүхэроссийска съезд дээрэ баталагдаһан юм.

Иимэһээ советскэ засагай түрүүшын алхамынь эб найрамдалта байдалые тогтоохо хэрэгтэ шууд хандуулагдажа, түрүү хүн түрэлтэнэй үеын үедэ хүсэһэн хүсэлые дүүрэнээр хангаһан байна.

Советскэ Союзай политика хадаа эб найрамдалай политика мүн гэжэ дэлхэйн арадууд манай ороной амгалан тайбан хүгжэлтын алдарта түүхэһээнь мэдэнэ. ВКП(б)-гэй XIV съезд дээрэ нүхэр И. В. Сталин Советскэ Правительствын гадаадын политика тухай иигэжэ заагаа һэн:

«Манай правительствын политикын, гадаадын политикын, үндэһэ һууринь эб найрамдалай идея болоно. Эб найрамдалай түлөө тэмсэл, шэнэ дайнуудта эсэргүү тэмсэл, шэнэ дай бэлэдхэхын тулада хэгдэһэн бүхы алхамуудые элишэлгэ... энэ—манай зорилго мүн».

Советскэ Союз энэ политикые саг үргэлжэ бэелүүлжэ, эб найрамдалта байдалай түлөө үнэн сэхээр тэмсэдэг байһанаа бүхы дэлхэйн ажалшадай урда ходоол элеэр харуулна.

Советскэ ороной агууехэ түүхэнь энхэ жаргаланта ажабайдалые хүгжөөхэ гэһэн ажалаар, эб найрамдалай түлөө тэмсэлээр нэбтэрэнхэй. Ленин—Сталинай партиин, Советскэ правительствын эб найрамдалай политикын ашаар манай орон дотор революционно агууехэ хубилалтанууд болоо.

Арадуудай халуун хани барисаатай эб найрамдал, гайхамшагта шэнэ техникээр зэбсэгжэһэн социалистическэ ажахы, шэн габьяата ажал, зол жаргалта ажабайдал үрэ ехэтэйгээр хүгжөө. Эрдэм наука ба соёл культура үзэгдөөгүй үргэнөөр дэбжээ. Амгалан тайбан ажабайдалай аша үрэнь элеэр харагдаа. Иимэһээ героическа советскэ хүнүүд—коммунизм байгуулагшад эб найрамдалые үнэн зүрхэнһөө хүсэнэд.

Социализмын лагерь үдэрһөө үдэртэ үргэн ехэ илалтын замаар хүгжэнэ. Энэ лагериие агууехэ Советскэ Союз толгойлно. Демократиин ба социализмын лагерьта Советскэ Союзһаа гадна арадай демократиин оронууд, Хитадай Арадай Республика, Германска Демократическа Республика оронод. Демократиин ба социализмын оронуудай хүн зон 800 миллион шахуу болонхой. Бусад гүрэнүүдтэ үшөө хэдэн миллион түрүү хүнүүд Эб найрамдалай түлөө тэмсэнэ гээшэб!

Тиихэдэ империалистнуудаар толгойлуулһан агрессивнэ блок болбол арадта харша дайн сэрэгэй политикые ябуулна.

Капитализмын лагерь үдэрһөө үдэртэ үмхирэн доройтоно. Унан хосорхо үлэрэйнгөө дүтэлхэ бүри империализмын хара алууршад үхэлтэ дай үүдхэжэ, гүрэнүүдэй эб найрамдалтай байха ябадалые эбдэн һандаргахые оролдонод. Тэдэнэр Кореяын арад зониие алажа, ямар ехэ шуһа адхуулна гээшэб! Тэдэнэр ажалша зоной шуһаар өөһэдынгөө алта мүнгые арбижуулна. Тэдэнэр дайн сэрэгтэ бэлэдхэн, газар газарта сэрэгэй базануудые байгуулна. Тэдэнэр гартаа ороһон гүрэнүүдэй бэеэ даанхай байдалые усадхажа, экономикыень эзэмдэн, политикыень өөһэдынгөө хара һабарта абана.

Эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө, социализмын түлөө тэмсэл илагдашагүй ехэ хүсэтэй. Мүнөө харгы бүхэн коммунизм тээшэ абаашана. Агууехэ табан гүрэнүүдэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада энэ оной октябриин 15-най мэдээгээр 562.083.383 хүн гараа табиһан байна. Энэ хадаа арадуудай агууехэ хүсэнүүдые, тэдэнэй халуун тэмсэлые, тэдэнэй ерээдүйн илалтануудые харуулна.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойдо зорюулагдаһан өөрынгөө Уряанууд соо ВКП(б)-гэй ЦК иигэжэ бэшэнэ:

«Агрессорнуудтэ ба шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө, социализмын түлөө тэмсэгшэ бүхы арадуудта ахадуугэй амар мэндэ!»

Эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэдэй хүсэн хадаа дайн сэрэг үүдхэгшэдэй хүсэнһөө хэдэн дахин үлүү ехэ байна. Дайнай түймэр шатаагшад хадаа хүн түрэлтэнэй хорото дайсадынь мүн. Англо-американска алууршад гурбадахи империалистическэ дайниие һүжэрөөжэ, түүхэдэ үшөө үзэгдөөгүй муухай гэмтэ хэрэгүүдые үйлдэхэ гэһэн зорилготойгоор, ажалшан зондо эсэргүү аюулта ябуулгануудые хэжэ байна. Дайнай утаагаар, хүнэй шуһаар жүрөөдэһэн Трумэн, Черчилль мэтын империалистнууд тэдэниие толгойлно.

Дэлхэйн арадуудай туг болоһон «эб найрамдал» гэһэн үгэтэй ажалшад өөһэдынгөө тэмсэлые, илалтые, жаргалые холбоно.

—Эб найрамдалые хүлеэгээд һуухагүйбди. Эб найрамдалые шэн габьяата тэмсэлээрээ, бата бэхи жагсаалаараа, бодото хэрэгүүдээрээ туйлахабди гэжэ эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэ хэдэн зуун миллион жиирэй хүнүүд зоригтойгоор мэдүүлнэ. Эдэ үгэнүүд соонь Эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй ехэ хүсэн, тэдэнэй хатуу зориг харагдана.

Эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө, социализмын түлөө эрид шанга тэмсэлдэ дэлхэйн ажалшадые зоригжуулагша хүсэниинь Советскэ Союз мүн. Эб найрамдалай түлөө түрүү хүн түрэлтэнэй агууехэ тэмсэлые нүхэр И. В. Сталин толгойлон ударидана. Бүхэдэлхэйн ажалшад өөһэдынгөө илалтые, ерээдүйн жаргалта байдалые нүхэр И. В. Сталинай нэрэтэй холбоно. «Эб найрамдал сахилгын хэрэгые арадуудай өөһэдынгөө гартаа абажа, тэрэниие эсэстэнь хүрэтэр аршалан хамгаалаа һаань, амгалан байдал сахигдаха ба батадхагдаха» гэжэ нүхэр Сталин заана.

Эсэгэ оронойнгоо баялигые улам ехэдхэжэ, ажахын, эрдэм наукын, культурын бүхы һалбари дээрэ гайхамшагта илалтануудые туйлажа, агууехэ барилгануудые бодхоон, коммунизмын замаар хүгжэн ябааша бүхы советскэ арадууд, тэрэ тоодо мүн бурят-монгол арад Эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ нэгэ хүн шэнгеэр жагсанхай. Агууехэ табан гүрэнүүдэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада Советскэ Союзай 96.729.946 ажалшад гараа табижа, дайн сэрэг үүдхэгшэдтэ эрид хатуу сохилто үгөө.

Советскэ хүнүүд өөһэдынгөө героическа ажалаар эб найрамдалай хэрэгые бэхижүүлнэ. 1951 ондо бүтээн гаргагдаһан промышленна продукциие 1950 онойхитой жэшэбэл 15 процентээр ехэ болоо, мүн тэрэниие 1940 онойхитой сасуулбал хоёр дахин ургаа. Жэл бүхэндэ 7 миллиардһаа холо олон пүүд ургаса хуряан абанабди. Энэ хадаа манай амгалан тайбан ажалай үрэ дүн гээшэ. Советскэ хүнүүд Эхэ оронойнгоо агууехэ амжалтануудаар омогорхохо ёһоорсо омогорхонол.

Олон миллион советскэ арад болбол арадай демократиин оронуудай ажалшадые, бүхы дэлхэйн түрүү хүнүүдые Эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө, социализмын түлөө нангин тэмсэлдэ зоригжуулна. Тэдэнэй дунда агууехэ Хитад арад тусгаар ехэ һуури эзэлнэ. Табан гүрэнүүдэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада 314.053.057 хитад ажалшад гараа табижа, дай үүдхэгшэдтэ хатуу харюу үгэһэн байна.

Советскэ Союз болбол агууехэ табан гүрэнүүдэй хоорондо эб найрамдалай Пакт баталха, сэрэгэй зэбсэгүүдые багадхаха, атомна бомбые хорихо, Кореядэхи дайе болюулха тушаа эрилтэнүүдые эрид шангаар табина. Эб найрамдалые бэхижүүлхэ гэһэн эдэ эрилтэнүүд хадаа ООН-эй Генеральна Ассамблейн 6-дахи сесси дээрэ бүри хүсэтэйгөөр табигдажа, шэнэ дай һүжэрөөхэ гэһэн Америкын ба Англиин агрессорнуудай политикын хорото һэдэлгэнүүдые элишэлэн сохино. Манай эб найрамдалай политика хадаа дэлхэйн бүхы түрүү хүн түрэлтэнөөр һайшаагдан, тэдэнэй тэмсэлэйнь хүсэтэ туг болонхой.

Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлэй илахань лабтай.

Ц. Дамдинжапов.

Эб найрамдалые хүсэнэбди

Үргэн уужам Советскэ Союзаймнай алишье захa хизаарганъ зохёон байгуулагша ажал хүдэлмэри орьёлон байна. Эдир залуухан үхибүүдһээ эхилээд, үндэр наһатай үбгэд хүгшэд хүрэтэрөө — советскэ хүнүүд бултадаа эб найрамдалай үзэл бодолоор нэбтэрэнхэй

Би 20 гаран жэл соо багшаар хүдэлмэрилжэ байнаб. Олон һургуулинуудаар ябаадшье үзөөб. Ороһон лэ һургуулидашни: үхибүүд эрдэм һургуули тухай, ажал хүдэлмэри, кино болон уранзохёол тухай өөһэд хоорондоо хүхюу баяртайгаар хөөрэлдэжэ, дуунуудые дуулалдажа байдаг гээшэ.

Дэлхэйн арадуул бултадаа хани барисаатай, эбтэй һайн ажаһууха ёһотой юм гэжэ һургуулиинхидые бага наһанһаань хойшо һурганабди. Манай бүхы хүнүүд иимэ ёһоор хүмүүжүүлэгдэнэ.

Энэ хадаа коммунизмын идея, Ленин—Сталинай идея мүн. Энэ идеяе илаха хүсэн дэлхэй дээрэ байхагүй.

И Панчукова, РСФСР-эй габьяата багша, Улан-Удын № 2 һургуулиин һургагша.

Дамба ЖАЛСАРАЕВ

Алууршадта үхэл!

Бурят хэлэмнай
 баяншье, ураншье болонхой —
Баяраашье, ууравашье
 хэлэхэ үгэнүүд хүрэдэг юм.
Харин, алууршадай
 хорото хэрэгүүд тухай
Хайшан гэжэ
 хүнэй хэлэн дээр хэлэдэг юм!
Корея дээрэ
 холын далита ангуудай
Хара һүрэгүүд,
 галта үүлэнүүд шэнгеэр,
Америкын
 шуһата бомбо-һомонуудай
Аадар мүндэрые
 адхана забһаргүйгөөр.
Зүгөөр, Корея,
 багахан гайхамшаг орон
Зааханшье һаа,
 Кореяын хүсэтэ арад зон
Бомбын тамаһаа
 үбдэг дээрээ һуунагүй,
Булад туулган
 хүй һалхинһаа унанагүй
Хатуу байлдаан.
 Шэрүүн үдэр һүнинүүд.
Харин, Кореяе
 холын зольбонууд илахагүй.
Омог эрхэ сүлөөе
 гартаа бариһан хүнүүд
Огтошье тэрэнээ
 хэндэшье буляалгахагүй.
Үнэнэй хуягаар
 хушагдаһан баатар зориг,
Үнэнэй гранидаар
 һуурияа табиһан хэрэг
Үнэнэй носооһон
 ажалшадай табанхушуун
Диилдэшэгүй юм. —
Түүхын хуули тиимэ бшуу.
Арадай армиин
 нангин тугуудай хилэн,
Агуу үнэнэй
 символ болон яларна.
Алтан даляараа
 галта үүлые сүмэлэн,
Арадай илалтын
 сэлгеэ толон бадарна.
Америкын
 алууршадай хара утаан
Арюун толоной
 гэшхэдэлые барихагүй.
Гэнжын абяандли,
 долларнуудай ханхинаан
Герой—Кореяын
 агаар соогуур дуулдахагүй.
Эб найрамдалай
 һүртэ байлдаа хэхэдээ,
Эрэлхэг Корея
 гансаараа бэшэ —
  нүхэдтэй.
Тэрээнтэй хамта
 Үнэн зүрхөөрөө нэгэдээд,
Тэмсэнэ мүнөө
 түмэн хүнүүд дэлхэй дээр.
Миллионуудай уур—
 хүсэн түгэлдэр шуурган
Муухай—бузарые
 газарһаа үгы хэхэл!..
Хаа хаанагүй
 арадууд хэлэнэ уурлан:
Хамаг алууршадта
 үхэл,
  үхэл,
   үхэл!

Естественно-научна темээр хөөрэлдөөн

Зундаа яахадаа үбэлэйхиһөө дулаан байдаг бэ?

Жэлэй ондо ондоо сагта Наран ондо ондоогоор гаража, орожо байдаг. Зундаа эртэ гараад, тэнгэридэ дээгүүр ябадаг ба орой орodог. Үбэлдөө тад һөөргэ, Наран горизонтдо орой харагдаад, доогуур ябажа, богонихон зам хэдэг тула һүниинь богони байдаг; тиигэжэ үбэлдөө үдэр богони, һүни ута болодог. Хабар намартаа үдэр һүни хоёр ута богонёороо ехэ илгардаггүй. Эдэ бүгэдэ юугээр тайлбарилагданаб? Үдэр һүни бололго, ондоогоор хэлэхэдэ, Наранай оролго ба гаралга Газарай голоо тойрон эрьелдэдэг дээрэһээ болодог гэжэ бидэ мэдэнэбди. Теэд Газар юундэ бүхы жэл соо адляар эрьелдэнэгүйб? Али үдэр ба һүниин ута, богонинь ямар нэгэн ондоо шалтагаанһаа дулдыдадаг юм гү?

Энээние тайлбарилхын тулада, жэлэй ондо ондоо сагта Наран хайшан гэжэ орожо, гаража байдаг бэ, Наранай байдал ба уларилай хубилалта хоёрой хоорондо ямар холбоо бииб гэжэ тодоор хараад үзэебди.

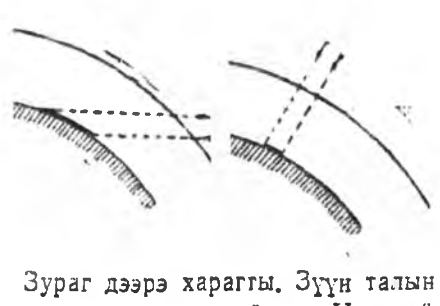
Зуншье, үбэлшье Наран хадаа зүүн тээһээ гараад, баруун тээ ородог, үдэ болоод байхада урда, тон дээрэ байдаг. Зүгөөр зундаа Наран зүүн хойноһоо гараад, баруун хойно ородог. Тиимэһээ тэнгэреэр ябажа харагдадаг тэрэнэй замынь ута байдаг ба урда ошохын тулада Наран удаан саг ябаха ёһотой болодог; энэ саг соо Наран дээрэ гаража үрдидэг. Үбэлдөө наран хадаа зүүн урдаһаа гараад, баруун урда ородог. Тэнгэреэр ябадаг тэрэнэй замынь зунайхида орходоо богони байдаг. Наран багахан саг соо урда зүгтэ хүрэдэг, ехэшье дээрэ гарадаггүй.

Жэшээ болгон Москвае абаад үзэе. Зундаа, июниин һүүлээр, Москвада Наран огторгойдо 17 час хахад байдаг, үбэлдөө—декабриин һүүлээр оройдоо 6 час хахад байдаг. Зундаа хахад үдэр, Наран урда зүгтэ байхадаа, үбэлэйхидэ орходоо 5 үлүүтэй дахин дээрэ гарадаг.

Үбэл зундаа Наранай иимэ ехэ илгаатайгаар орожо, гаража байдаг дээрэһээ лэ үбэлдөө хүйтэн, зундаа дулаан байдаг гэжэ ойлгохонь бэрхэтэй бэшэ. Зундаа Наран Газарай нюурые үбэлэйхидэ орходоо нилээд удаан шарадаг. Тиин Наранай элшэ Газарта туяа үгэхэһөө гадна, мүн тэрээние дулаасуулдаг.

Зүгөөр горизонт дээгүүр Наранай дээрэ дооро ябадаг замайнь илгаа бүри ехэ удхашанартай байдаг. Огторгойдо Наранай дорохоно байхада, тэрэнэй элшэнүүдынь зузаан агаарые дабажа гараха болодог, тиин зузаан агаар Наранай туяае һуларуулхаһаа гадна, мүн тэрэнэй элшэнүүдэй дулаае барижа һаатуулдаг. Гадна, энэ ушарта Наранай элшэнүүд Газарай нюрууда сэхэ буудаггүй, хазагайгаар, тэрээн дээгүүр һолжорон буудаг. Эдэ бүгэдын эсэстэ, Наранай доро байхада тэрэнэй элшэнь хүрьһые багаар дулаасуулдаг.

Наранай дээрэ гараад байхадань тад ондоо байдаг. Тэрэ ушарта Наранай элшэ нимгэн агаар дабажа гарадаг ба газарай нюруу дээрэ сэхэ буудаг. Тиимэһээ Наранай элшэ хүрьһые ехээр дулаасуулдаг.

Зураг дээрэ харагты. Зүүн талын зураг дээрэ, огторгойдо Наранай доро байхада наранай элшэ Газарта хайшан гэжэ тудадагынь харагдана. Баруун тээхи зураг дээрэ, огторгойдо Наранай холо дээрэ байхада тэрэнэй элшэнь Газарта хайшан гэжэ буужа байһаниинь харуулагдана. Нэгэдэхи ушарта, Наранай доро байхада тэрэнэй элшэ Газарай нюуругай нилээд ехэ талмайе гэрэлтүүлнэ, хоёрдохи ушарта орходоо нилээд зузаан агаар дабана. Үбэлэй Наранай яахадаа дулаасуулдаггүй шахуу, зунай Наранай тон ехээр дулаасуулдагынь эндэһээ мэдээжэ болоно.

Тиимэ болохолоороо, үбэлдөө Наран огторгойдо удаан байдаггүй, тэрэнэй элшэ Газарай нюруе дулаасуулдаггүй шахуу юм, тиимэһээ үбэлдөө хүйтэн болодог. Зундаа Наран, тад һөөргэ, огторгойдо удаан байдаг, тэрэнэй элшэнь Газарые ехээр дулаасуулдаг. Тиимэһээ зундаа дулаан байдаг.

Племенной малнуудые худалдалга

Республикын колхозуудта худалдахын тула Заготживконтородо Сэлэнгын аймагай колхозуудай племенной малай фермэнүүдһээ 234 залуу буханууд ба 360 эмэ үхэрнүүд үгтэһэн байна. Эдэ малай хахадынь симментальска сэбэр үүлтэрэй юм. Һүүлэй 3—4 жэл соо племенной малай шанар эрид һайжараа. Энэ жэлдэ һайн сэгнэлтэ абаһан нэгэдэхи классай 185 толгой мал худалдагдаба.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой племенной фермэ эмхидхэгдэһэн сагһаа хойшо республикын колхозуудта 100 гаран племенной залуу мал худалдаһан байна. Мүнөө жэлдэ энэ фермын коллектив 90 залуу буха, 70 эхэ мал Заготживконтородо үгөө. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой племенной фермэ 106 толгой, «Социализм» колхозой — 73, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой —83 толгой залуу мал худалдаа.

Сэлэнгын аймагай колхозуудай фермэнүүдһээ Заготживконторын худалдан абаһан малнууд нютагай үүлтэрэй ашаг багатай эбэртэ бодо малай шанарые һайжаруулхын тула республикын колхозуудта тараагдажа байна.

В. Титов.

Концертнүүдые бэлэдхэнэ

Бурят-Монголой гүрэнэй филармониин коллектив мүнөө жэлэйнгээ сезондо эршэмтэйгээр бэлдэжэ байна. Тус коллективтэ шэнэ артистнууд, дирижер, хормейстернүүд нэмээ. Мүнөө үедэ филармониин артистнуудай мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ занятинууд үнгэргэгдэнэ.

Арадай сүүдүүдые һунгаха һунгалтануудай үедэ табиха концертнүүд эндэ бэлэдхэгдэжэ байна.

Концертнүүдэй программада шэнэ дуунууд ба танцанууд нэмээгдэнхэй. Жэшээнь: «Эхэнэрнүүд эб найрамдалай түлөө, урагшаа», «Лениндэ, Сталинда алдар соло!», «Би алдаршуулнаб», «Фестивальна», «Сталинска барилганууд» гэһэн ба бусад дуунууд, мүн «Хониншон», «Хэжэнгын гол» гэхэ мэтын хэдэн танцанууд бии.

Һургуулинууд шэнэ программа абахань

Республикын багшанарай эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ институт языкознани тушаа нүхэр Сталинай һургаалтай дашарамдуулан, бурят-монгол һургуулинуудтаород хэлэ бэшэг зааха программа зохёожо, хэблэлдэ оруулба.

Тиин бүхы бурят-монгол һургуулинууд 1-дэхи классһаа эхилээд 10-дахи класс хүрэтэрород хэлэ зааха тусхай программатай болохо байна.

Мүн энэ зун үнгэргэгдэһэн республикын багшанарай научна-практическа конференциин материалнууд ба багшанарай бэшэһэн эрхим элидхэлнүүдые багтааһан «Багшада туһаламжа» гэһэн сборник һаяар хэблэлһээ гарахань.

Түрүүшын үдэр соо 120 мянган түхэриг түлэгдэбэ

СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй 5-дахи урьһаламжын тиражаар городой ажалшад ехэ мүнгэ шүүнэ.

Улан-Удэ городой № 301 пөөсэлгын центральна касса дурсагдаһан тиражаар облигацинуудай шүүбэриие шалгаһан түрүүшын үдэртэ 120 мянган түхэриг түлэбэ.

СОН-эй Генеральна Ассамблейн 6-дахи сесси

США-гэй агрессивнэ ябуулганууд ба бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархалга тухай асуудалые Генеральна Ассамблейн зүблэхэ зүйлдэ оруулхые СССР-эй делегаци дурадхана

ПАРИЖ, ноябриин 23. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Ноябриин 22-то Советскэ Союзай делегациин толгойлогшо нүхэр А. Я. Вышинский ООН-эй Генеральна Ассамблейн 6-дахи сессиин түрүүлэгшэ Падилья Нерво гэгшэдэ бэшэг эльгээгээ. «Советскэ Союзда, Польшодо, Чехословакида, Венгридэ, Румынида, Болгарида, Албанида, демократическа бусад зарим оронуудта ба эдэ оронуудай территориин газаа тээ хүнүүдые элсүүлхэ ба зэбсэгтэ бүлэгүүдые эмхидхэхэ ябадал финансировалгада 100 миллион доллар һомолһон ябадалаар гэршэлэгдэһэн, Америкын Холбоото Штадуудай агрессивнэ ябуулганууд ба бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархалга тухай» өөрынгөө шэнжэ шанараар шухала ба яаралтай асуудалые Генеральна Ассамблейн 6-дахи сессиин зүблэхэ зүйлдэ оруулха гэһэн дурадхал СССР-эй делегаци оруулна гэжэ бэшэг соонь хэлэгдэнэ.

Энэ асуудал тушаа тайлбари бэшэг соо иигэжэ хэлэгдэнэ: 1951 оной октябриин 10-да США-гэй президент Трумэн «Аюулгүй байдалые харилсан хангалга тухай 1951 оной хуулида» гар табяа, «Советскэ Союзда, Польшодо, Чехословакида, Венгридэ, Румынида, Болгарида, Албанида ажаһуудаг азад, шэлэн элсүүлэгдэһэн ямаршье нюурнуудые... гү, али эдэ оронуудһаа тэрьедэһэн хүнүүдые Хойто-атлантическа договорой организаци дэмжэжэ байдаг зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүдтэ оруулан нэгэдүүлхын тула гү, али бусад зорилгоор» финансировалха ябадалда 100 миллион доллар һомолхо гэжэ тус хуули доторнь хараалагдаһан байна.

Тиимэһээ энэ хуули хадаа нэрлэгдэһэн гүрэнүүд дотор хоролон һүйдхэлгын ба диверсионно ажал-ябуулга эмхидхэхэ, мүн өөрынгөө оронуудһаа зугадажа США-гэй ба хэдэн бусад гүрэнүүдэй территори дээрэ хорожо байгаа сэрэгэй гэмтэдые, эхэ оронсдоо урбагшадые финансировалха гэжэ хараална, тиин энэнь Советскэ Союз ба арадай демократическа гүрэнүүд тушаа агрессивнэ акт болоно гэжэ тайлбари бэшэг соонь тэмдэглэгдэнэ.

Бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ Америкын Холбоото Штадуудай энэ сэхэ хамаархалга хадаа уласхоорондын эрхын ниитэдэ мэдэрэгдэһэн нормонуудые, мүн ООН-эй Уставай үндэһэ болоһон принципүүдые эбдэһэн ябадал болоно.

Иимэ хуулиие абалга хадаа СССР-эй ба США-гэй хоорондо дипломатическа харилсаануудые тогтоохоор 1933 оной ноябриин 16-да баталагдаһан советско-американска хэлсээе Холбоото Штадуудай бүдүүлигээр эбдэһэн баримта мүн гэжэ тайлбари бэшэг соо хэлэгдэнэ, тус хэлсээнэй ёһоор хоёр тала хадаа хэлсээ хэһэн талануудай политическэ гү, али социальна байгуулалтые хүсөөр хубилгаха зорилготой сэрэгэй ба бусад организацинуудые мүнгөөр хангахагүй, дэмжэхэгүй гэжэ хоорондоо уялга абаһан юм.

Хитадай национальна үсөөнхидэй культурна дэбжэлтэ

ПЕКИН, ноябриин 23. (ТАСС). Демократическа залуушуулай Бүхэхитадай федерациин информационно бюллетениин шэнэ номерто иигэжэ хэлэгдэнэ: мүнөө Хитадта национальна үсөөнхидэй дунда нэгэ миллион шахуу һурагшад бии юм. Тэдээндэ зорюулагдан 9300 һургуули нээгдээ, мүн олон тоото элдэб янзын курсанууд ба һуралсалай бүлэгүүд эмхидхэгдэһэн байна.

Жэл бүриин ехэ һомололгонуудые тоолонгүйгөөр, энэ жэлдэ 15 миллиард үлүүтэй юань национальна үсөөнхидэй һурагшадта ба һургуулинуудта правительствоһаа нэмэжэ үгтэһэн байна. Правительствын анхарал оролдолгын ашаар, национальна үсөөнхидэй һуудаг районуудта мүнөө олон һургуули бии болоо, урдань тэндэ нэгэшье һургуули байгаагүй.

Национальна үсөөнхидэй дунда эмхидхэгдэһэн курсануудта олон арбаад мянган политхүдэлмэрилэгшэд ба ажахын элдэб һалбаринуудые эрхилхэ мэргэжэлтэд бэлэдхэгдэбэ. Национальна үсөөнхидһөө хүтэлбэрилхы кадрнуудые ургуулха шухала болоһон ябадалые хараадаа абажа, арадай правительство эдэ кадрнуудые бэлэдхэхэ 7 институт байгуулаа.

Урдань өөрынгөө үзэг бэшэггүй байһан зарим арад үндэһэтэндэ правительствын туһаламжатайгаар шэнэ үзэг бэшэг бии болгогдоо. Сикан провинцидахи и арад үндэһэтэнэй үхибүүд ба Зүүн-Хойто Хитадай орочонуудай үхибүүд тусхай нээгдэһэн һургуулинуудта түрэлхи хэлэн дээрээ һуралсана.

Гэхэтэй хамта, Хитадай национальна үсөөнхидэй бэе гүйсэһэн хүнүүдэй дунда үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхаха ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Үнгэрһэн жэлдэ гансахан Синьцзян провинцида 250 мянга гаран хүн һургуулида һуралсаба.

Хитадта ажалшадай бэеын элүүр тухай анхарал оролдолго гаргагдана

ШАНХАЙ, ноябриин 23. (ТАСС). Олон мянгаад фабриканууд ба заводуудай байдаг Шанхайда—оронoй промышленна томо центрнүүдэй нэгэндэ гоминдановска ёһо журамай байха үедэ хүдэлмэришэдэй бэеын элүүр тухай анхарал оролдолго огто гаргадаггүй байгаа. Городые сүлөөлһэнэй һүүлээр, арадай засагаархид ажалшадые медицинскэ талаарнь хангалга эмхидхэхын тулада ехэ юумэ хэһэн байна.

50 мянга шахуу хүнтэй предприятинуудай хүдэлмэришэдые медицинскэ талаарнь хангаха 21 центр энэ жэлдэ Шанхайда эмхидхэгдээ. Тэрээнһээ гадна, хүдэлмэришэдые хангаха тухай договорнууд 120 больницануудтай баталагдаба. Эдэ больницанууд дотор хүдэлмэришэдтэ зорюулагдан 2000 койко табигдаа.

Янцзыпу ба Цзянин гэжэ фабрично-заводской районуудай хүн зон урдада медицинскэ туһаламжа огто абадаггүй байгаа. Мүнөө 360 койкотой 2 больница эндэ бариг-даа. Түрүүшын туһаламжа үзүүлхэ 445 пункт энэ жэлдэ 108 жэжэ фабриканууд ба заводууд дээрэ байгуулагдаба.

ПЕКИН, ноябриин 23. (ТАСС). Хитадта физкультура ба спорт улам ехээр хүгжэжэ байна. Октябриин эсэстэ Кантондо болоһон арадай хоёрдохи спартакиадада 7.470 спортсмен хабаадаа. Спартакиадада 51-дэхи спортивна шэнэ рекорд туйлагдаба. Ноябриин эхеэр Ханчжоуда арадай түрүүшын спартакиада боложо, тэрээндэ 646 спортсменүүд—хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай, таряашадай түлөөлэгшэд ба Арадай-сүлөөлэлгын армиин сэрэгүүд хабаадаба. Хитадай олохон районуудта футболоор мүрысөөнүүд болоо.

Хитадай столицада физкультурнигуудай тоо ургана. Пекинэй дунда ба дээдэ һургуулинуудай 45 мянган һурагшад элдэб янзын спорт хэдэг байна. Мүнөө Пекинэй предприятинууд дээрэ, эмхи зургаанууд, һургуулинууд ба вузуудта 4 мянга гаран спортивна коллективүүд тоологдоно, тэдэнэр үбэлэй спортивна сезониие үнгэргэлгэдэ эдэбхитэйгээр бэлэдхэжэ байна.

Американска правительствын хархис шэнэ хэмжээ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 24. (ТАСС). Ассошейтед пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Трумэн болбол бэе бэедээ тарифна буултануудые хэлгын үндэһөөр худалдаа наймаанай хэлсээ батлаха программатай зохилдуулан бүхы худалдаа наймаанай талаар Советскэ Союзда ба Польшодо олгогдохо буултануудые болюулха приказ гаргаа.

Юнайтед пресс агентствын тэмдэглэһэнэй ёһоор, тус приказынь январиин 5-һаа хүсэндөө орохо байна.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭС…

ПХЕНЬЯН, ноябриин 24. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалалтын байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөөд, тэдээндэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Центральна ба зүүн фронтнуудай зарим участогууд дээрэ Арадай армиин соединенинүүд дайсанай шанга добтолгонуудые гэдэргэнь сохёо.

ПХЕНЬЯН, ноябриин 25. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска … рэгүүдтэ эсэргүү хамгаалгын ба… даануудые хэжэ үргэлжэлөөд, т… вэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ г… тэ хоролтонуудые ушаруулжа б… гэжэ Корейскэ Арадай-Демок… ческа Республикын Арадай ар… Главна командованиин мүнө… дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэг…

Баруун ба центральна фрон… дээрэ Арадай армиин частьнуу… рүүшынгээ рубежүүд дээрэ да… да эсэргүү байлдаануудые хэж… гэлжэлөө.

Ноябриин 25-да Арадай ар… зенитнэ частьнууд ба дайсанай… молёдуудые агнан буудагшада… рядууд дайсанай 4 самолёт у… гаа, элэнь Нампхо, Аньчжу, … хонь, Вонсан, Аньбень район… амгалан хүн зониие зэрлиг му… гаар бомбодожо ба пулемёлоо… дажа үргэлжэлһэн байна.

Чехословакиин ба Советскэ Союзай арадууд… хани барисаан

Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Чехословакиин ажалшад чехословацко-советскэ хани барисаанай һара үнгэргэжэ байна, тэрэнь советскэ арадуудай ажабайдалтай ба ажал хүдэлмэритэй улам үргэнөөр танилсуулха зорилготой юм.

Чехословакиһаа абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, Советскэ Союз тухай элидхэлнүүд, лекцинүүд, хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэһэн олон мянгаад суглаанууд орон дотор болоjо байна. «Советскэ номой ба хэблэлэй недели» эмхидхэгдээ, «Ород хэлэ шудалха арадай курсанууд» олон нээгдэбэ. Советскэ культурын ажал-ябуулагшадай, промышленностиин ба хүдөө ажахын түрүүшүүлэй делегаци чехословацка хани нүхэдэй уряалаар Прагада айшалжа ерээ.

Агуу ехэ Октябриин 34 жэлэй ойн хүндэлэлдэ эб найрамдалай ба хани барисаанай эстафетэ эмхидхэлгээр, чехословацко-советскэ хани барисаанай һара нээгдээ. Энэ эстафетэ Чехословакиин бүхы городууд ба тосхонуудаар ябажа үнгэрбэ. Советскэ Союзай хилэдэ хүрэтэрынь тус эстафетые 4 миллион шахуу хүн гараараа дамжуулба. Советскэ Союзда, агуу ехэ Сталинда халуун амаршалга хүргэһэн тус эстафетые хилын тэмдэгэй дэргэдэ дамжуулан үгэхэ зол урилдаанай рекордсмен Эмиль Затопегтэ хүртэбэ. Украинска ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Орлогшо, Советскэ Союзай хоёрдахин Герой С. А. Ковпак хилэ дээрэ Чехословакиин арадһаа ахадүүгэй амаршалга … леэн абаа.

Хани барисаанай ба эб на… далай эстафетэ Москва хү… Советскэ Союзай гражданину… —коммунизмын барилгашадт… эб найрамдалай түлөө тэмсэ… тэ зорюулагдаһан ахадүүгэй … тэ амаршалга чехословацка … дай баярай адрес соо дамж… дана. Энэ адрес президент … вальдын хүндэлэлдэ, бүхы … хэйн ажалшадай вождь … И. В. Сталинай хүндэлэлдэ … лөөр дүүрэнэ.

Профессиональна Союзуудай … хэсоюзна Центральна Совет … хилын саанахи оронуудтай … турна холбоо байгуулха … союзна Общество ахадүүгэй … амаршалгада харюусаба.

—Чехословацко-советскэ … барисаанай һарын үдэрнүүдтэ … дүүгэй амаршалгые, соци… байгуулгын хэрэгтэ шэнэ ам… туйлаха хүсэлэнгүүдые Чехос… киин арадуудта хүсэнэбди — … харюу соо хэлэгдэнэ.

Советскэ арад социализм … гуулгын замда батаар … чешскэ ба словапка арадууд… жалтануудые угаа ехэ … тайгаар ба гүн гүнзэгы та… тайгаар ажаглан харана. Чехо… вакиин ба Советскэ Союзай … дуудай бата хани бари… хадаа арадуудай хоорондо… найрамдалай түлөө бүхы про… сивнэ хүн түрэлтэнэй тэмс… агуу ехэ хэрэгтэ шухала звено … лоно.

ПРАГА. (ТАСС).

Италида үер боложо байна

РИМ, ноябриин 23. (ТАСС). По мүрэнэй адагай районуудта үерээр тохёолдоһон хүндэ байдал хэбээрээ үлэбэ. Гурим журамгүй ба засагаархидай өөдэгүй байһан ушарһаа, мүн тэдэнэй абаһан хэмжээнүүдтэ ба захиралтануудта хүн зоной этигэдэггүй байһан ушарһаа хүнүүдые абарха ябадал һаатажа байна. Зарим газарта уһанай татабашье, хүнүүд абарагдаһан мал, болон зөөриеэ орхижо гараадүй, харин бүтэн үлэһэн байшангуудай дээдэ дабхарнуудта, уһанда абтаагүй булан тохойнуудта ба каналнуудай даамбанууд дээрэ үлэжэ байна. Жэшээлхэдэ, Адрия городто үсэгэлдэр 15 мянга шахуу хүн үлэһэн байгаа.

Гэбэшье, аюул үнгэрөөгүй. Даамбануудай сүмэлэгдэһэн гол райондо По мүрэнэй уһанай шэнээр нэмэһэн ушарһаа аюул улам ехэдэжэ байна. Шэнэ аюул зайсуулхын тулада, сэрэгэй засагаархид уһанда абтаһан газарта хосрондын хэдэн рубежүүдые сүмэлхые һэдэһэн байна, энэнь уһанда бүрин абтахын аюулда ороһон Ровиго городые тойрон далай руу ехэ уһанай ошохын тула хэгдэбэ. Энэ операци хэхын тулада хэдэн деревнинүүдэй хүн зон зайлуулагдаа. Эдэ рубежүүдые сүмэлхэ гэһэн инженернэ частьнуудай бүхы һэдэлгэнүүд бүтэжэ үгөөгүй.

Гражданинуудай ами наһа ба эд зөөриие абарха ябадалда бүхы хүсэ хэрэгсэлнүүдые эльгээхэ, хүнүүдые абарха ябадал гуримшуулха ба хүн зондо туһаламжа үзүүлхын оронд, Ровигогой полицейскэ засагаархид энэ провинциин общинануудта байдаггүй бүхы хүнүүдые аюулай районһоо зайлуулха тухай, үерэй районд залуушуулай абаралгын бригадануудай гэшүүдые оруулхагүй тухай, һуудаг газартань тэдэниие хүсөөр туужа абаашаха тухай ба бусад … янзын бузар захиралтануудые … жэ байна.

Тэрьелэгшэдтэ туһалхын ту… бүхы орон дотор ниитын орга… цинуудай суглуулжа байгаа … нүүдые полициин тусхай за… гүйгөөр үерэй районуудта аба… ха ябадал хорихо тухай, та… ошохо тухай захиралта бэелүү… һайндуратаниие арестовалха ба… доо провинцинуудта сүлэхэ … мэрнүүд-коммунистнууд ба со… листнуудые тушаалһаань, зай… ха тухай ба хохидоһон хүн зон… һалха ниитын бүхы комитету… тарааха тухай захиралтануу… тоодын хэрэгүүдэй министр Ш… Римһээ эльгээбэ.

Тэрьелэгшэдтэ туһаламжа … хэ угаа ехэ хүдэлмэри … жэ байгаа ажалай палатану… лициин хиналта доро оруул… Тэдэнэй байрануудта полиц… комиссарнууд байралба.

Аюул тохёолдоһон районии … гаарлахын ба хохидоһон хүн … до туһаламжа үзүүлхэ гэһэн … дай үүсхэл дарахын тулада, … вительство бүхы хүсэеэ зорю…

Үсэгэлдэр, Ровиго городые … циин бүрин тусгаарлахын … тээ, хохидоһон районуудай … лай палатануудай түлөөлэ… слет боложо, тэндэ мэргэжэ… политическэ ба ниитын ажа… лагшад байлсаба. Слет хадаа … рэй аюулаар тус орондо уш… лагдаһан хохидолые харюу… шэнэ ехэ хохидол тохёолду… гүйн тулада. По мүрэнэй уһа … ниитын хүдэлмэринүүдэй үргэ… сэб бэелүүлхын тулада нацы… ресурснуудые хэрэглэхын түлөө … сэхэ уряалтайгаар итальянска … та хаплаба.

Харюусалгата ре…

Б. А. ОЧИРО…

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора —7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта— 4-52, сельскохозяйственного … промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров 16.

Н—03733. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.